

Avtal befälhavare

Avtal mellan Sjöfartens
Arbetsgivareförbund och
Sjöbefälsföreningen angående löner och
allmänna anställningsvillkor för
befälhavare som är anställda i rederier
anslutna till Sjöfartens Arbetsgivareförbund
gällande fr o m den 1 februari 2025

The logo for SARF (Sjöfartens Arbetsgivareförbund) features the letters "SARF" in a bold, blue, sans-serif font. The letters are contained within a light blue rectangular box that has a subtle gradient and a slight shadow effect.

SJÖFARTENS ARBETSGIVAREFÖRBUND

Innehållsförteckning	Sidan
§ 1 Avtalets omfattning	3
§ 2 Anställning	4
§ 3 Uppsägning	6
§ 4 Arbetstid – Intjänande av ledighet	8
§ 5 Avräkning av kompensationsledighet	8
§ 6 Semester	9
§ 7 Reseförmåner	12
§ 8 Sjukdom, olycksfall och arbetsskada	14
§ 9 Pensionsföreskrifter och försäkringar	15
§ 10 Allmänna regler	17
§ 11 Dag-, kost- och traktamentsersättningar	17
§ 12 Löner och lönetillägg	17
§ 13 Kollektivavtalets giltighet samt förhandlingar	23

Avtal om lön och allmänna anställningsvillkor för befälhavare

§ 1 Avtalets omfattning

Mom. 1.

Avtalet gäller för befälhavare, som är anställda i rederier anslutna till Sjöfartens Arbetsgivareförbund för tjänstgöring ombord på fartyg.

Mom. 2.

För befälhavare, som anställs för vikariat eller i övrigt för viss tid, viss säsong eller visst arbete, gäller avtalet med de undantag, som framgår av mom. 3 nedan.

Mom. 3.

För befälhavare, som kvarstår i tjänst i rederiet efter det att den ordinarie pensionsåldern (65 år) enligt ITP-sjöbefälsplanen uppnåtts, gäller avtalet med följande inskränkningar:

- § 8 mom. 2 gäller endast, om särskild överenskommelse härom träffas mellan rederiet och befälhavaren.
- Uppsägningstiden framgår av § 3 mom. 3.

Samma gäller för befälhavare, som anställs i rederiet efter det att pensionsåldern har uppnåtts.

Mom. 4.

Detta avtal medger, att särskild överenskommelse får träffas för fartyg, som har passagerarfartygscertifikat. Särskild överenskommelse får också träffas för specialfartyg eller fartyg i särskild trafik.

Mom. 5.

Rederi skall, innan arbetsuppgifter inom däck-, maskin- och intendenturavdelningarna utlämnas på entreprenad, försäkra sig om att giltigt kollektivavtal föreligger för den personal, som erfordras för ifrågavarande arbetsuppgifter.

§ 2 Anställning

Lagen om anställningsskydd gäller med nedan angivna tillämpningar och avvikelser.

Mom. 1. Anställningsavtal

Det åligger rederiet att upprätta skriftligt anställningsavtal med befälhavaren.

Mom. 2. Anställning tills vidare

Anställning gäller **tills vidare**, om rederiet och befälhavaren inte har överenskommit om anställning enligt mom. 3 nedan.

Mom. 3. Anställning för viss tid, viss säsong eller visst arbete

Mom. 3:1. Rederiet och befälhavaren kan överenskomma om anställning för viss tid, viss säsong eller visst arbete, om arbetsuppgifternas särskilda beskaffenhet föranleder sådan anställning.

Befälhavare, som kvarstår i tjänst i rederiet efter det att ordinarie pensionsålder (65 år) enligt ITP-sjöbefälsplanen uppnåtts, får anställas för viss tid, viss säsong eller visst arbete.

Samma gäller, om befälhavaren anställs i rederiet, efter det att pensionsåldern uppnåtts.

Mom. 3:2. Avtal om anställning för viss tid får träffas, om anställningen avser vikariat.

Med vikariat avses att befälhavaren ersätter en annan befälhavare under dennes frånvaro.

Mom. 3:3. Avtal om anställning för viss tid, dock för högst 6 månader inom 2 år, får träffas för att avlasta vid tillfällig arbetstopp.

Mom. 3:4. Rederi, som avser anställa befälhavare enligt mom. 3, skall underrätta Sjöbefälsföreningen (i första hand den lokala arbetstagarorganisationen), innan anställningsavtal ingås.

Mom. 3:5. Provanställning

Avtal får träffas om anställning på prov om prøvotiden är högst nio månader.

Ordinarie befattning får ej upprätthållas genom provanställningar som avlöser varandra.

Om den centrala fackliga organisationen anser att en arbetsgivare använder sig av provanställningar på ett inte godtagbart sätt, kan organisationen med omedelbar verkan säga upp arbetsgivarens rätt att provanställa.

En arbetsgivare, som avser att ge en arbetstagare besked om att en provanställning skall avbrytas i förtid eller avslutas utan att övergå i en tillsvidareanställning, skall underrätta arbetstagaren om detta minst två veckor i förväg. Motsvarande gäller för arbetstagaren om denne vill avbryta provanställningen. Sker ingen sådan underrättelse från arbetsgivaren eller arbetstagaren, övergår provanställningen i en tillsvidareanställning. I det fall en arbetsgivare väljer att avsluta en provanställning, skall beslutet motiveras på befälets begäran.

Arbetsgivaren skall informera lokal facklig organisation när provanställningsavtal ingås samt om så begärs i det enskilda fallet, ange behovet av provanställning.

Mom. 3:6. Är befälhavare anställd enligt mom. 3 ovan och tiden går ut, medan fartyget är till sjöss, gäller anställningsavtalet till fartygets ankomst till hamn. Avtalet upphör dock inte i utländsk hamn, som fartyget anlöper enbart för bunkring eller annat kortvarigt besök av säkerhetsskäl.

Mom. 4. Bisyssla

Befälhavare som, under sin betalda ledighet, önskar tjänstgöra hos annan arbetsgivare, skall inhämta skriftligt tillstånd från sin ordinarie arbetsgivare innan sådant anställningsavtal ingås. För det fall detta inte sker, betraktas befälhavaren likväl som tjänstledig under den tid vederbörande är anställd hos annan arbetsgivare.

Mom. 5. Läkarintyg för sjöfolk

För att ett befäl skall kunna tjänstgöra i befattning ombord skall ett läkarintyg för sjöfolk vara utfärdat av en till rederiets företagshälsovård ansluten läkare eller en läkare godkänd av de lokala parterna. Kostnaden för läkarintyg för sjöfolk betalas av arbetsgivaren. Reskostnader för billigaste färdmedel betalas av arbetsgivare om resvägen överstiger 50 kilometer enkel resa.

Om ett befäl inte erhållit godkänt läkarintyg för sjöfolk enligt föregående stycke har befälet, på yrkande av lokal facklig organisation, rätt till ytterligare en läkarundersökning av en mellan lokala parter utsedd läkare. Kostnaden för läkarintyg för sjöfolk och reskostnader för billigaste färdmedel betalas av arbetsgivaren.

§ 3 Uppsägning

Mom. 1. Uppsägning från befälhavarens sida

Uppsägningstid från befälhavarens sida är följande:

Anställningstid i rederiet/rederikoncernen	Befälhavarens uppsägningstid i månader
Fr o m anställningen	3

Mom. 2. Uppsägning från rederiets sida

Mom. 2:1. Uppsägningstiden från rederiets sida är följande; om inte annat följer av mom. 2:2 eller mom. 3 nedan:

Anställningstid i rederiet / rederikoncernen	Rederiets uppsägningstid i månader					
Befälhavaren har	Ej fyllt 25 år	Fyllt 25 år	Fyllt 30 år	Fyllt 35 år	Fyllt 40 år	Fyllt 45 år
Mindre än 6 månader	3	3	3	3	3	3
Från 6 mån till 10 år i följd	3	3	3	4	5	6
Från 10 år i följd	5	5	5	5	5	6

Mom. 2:2. Har befälhavare, som sagts upp på grund av arbetsbrist, vid uppsägningdagen uppnått 55 års ålder och då har 10 års sammanhängande anställningstid, skall den enligt detta avtal gällande uppsägningstiden förlängas med 6 månader.

Mom. 2:3. Så länge Huvudavtalet om trygghet, omställning och anställningsskydd (Huvudavtalet) tecknat mellan Svenskt Näringsliv och PTK gäller mellan förbundsparterna ska vid turordning pga. arbetsbrist turordningsbestämmelserna i Huvudavtalet tillämpas.

Protokollsanteckning

De lokala parterna rekommenderas att vid turordningsförhandlingar tillämpa följande regler: Vid uppsägning på grund av arbetsbrist skall befälhavare och styrmän turordnas i gemensam turordningslista. Styrman äger inte åberopa turordning för befordran till befälhavare. Vid övertalighet bland befälhavare har den befälhavare företräde till att kvarstanna i befattning, som har längst anställningstid som befälhavare.

Mom. 3. Uppnådd pensionsålder

Vill rederiet, att befäl skall lämna anställningen i och med att ordinarie pensionsåldern (65 år) enligt ITP-sjöbefälsplanen uppnåtts, skall befälet underrättas härom minst 1 månad i förväg. Detsamma gäller, om rederiet vill, att befälet skall lämna anställningen, när han/hon får rätt till hel förtidspension enligt Lagen om allmänförsäkring.

Underrättelse skall vara skriftlig.

Vill rederiet eller befälet begagna sig av de möjligheter som ges till tidigarepensionering enligt ITP-sjöbefälsplanen, gäller de uppsägningstider som anges i mom.1 och 2 ovan.

Befäl äger rätt att uppskjuta pensionsavgång till 68 (69 fr.o.m. 1 januari 2023) års ålder.

Befäl äger rätt att vid pensionsavgång förlänga sin anställningstid genom utläggning av innestående kompensations- och semesterledighet, dock längst till och med månaden innan fyllda 68 (69 fr.o.m. 1 januari 2023) år.

Mom. 4. Formen för uppsägning

Uppsägning från rederiets sida skall vara skriftlig och sakligt grundad. För att undvika tvist huruvida uppsägning skett eller ej, bör även uppsägning från befälhavarens sida vara skriftlig.

Rederiet är skyldigt att på befälhavarens begäran uppge de omständigheter, som åberopas som grund för uppsägningen. Uppgiften skall vara skriftlig, om befälhavaren begär det.

Mom. 5. Anställningens frånträdande

Anställningen får efter uppsägning inte frånträdas på annan ort än i hamn, som är belägen i det land, där befälhavaren har sin hemort eller på orten, där han/hon ingick anställningsavtalet, vilket skall bestämmas vid anställningsavtalets ingående. Bekostar rederiet resa till i anställningsavtalet bestämd ort för anställningens frånträdande eller till hemorten, är orten där tjänstgöringen upphör utan betydelse.

Mom. 6. Rätt att kvarstanna i anställning

I fartyg där ''sjöinkomst'' tillämpas gäller följande bestämmelse:

Vid anställningens slut på grund av den anställdes egen uppsägning eller vid uppsägning av arbetsgivaren på grund av arbetsbrist eller efter fullgjort vikariat äger den anställda kvarstanna i anställningen till dess innestående kompensationsledighet och semester utlagts i form av ledig avlönad tid. Detta gäller ej om anställningen upphör på grund av avsked eller uppsägning på grund av personliga skäl.

Den anställda äger ej rätt att tillgodoräkna sig sådan tid för erhållande av tillsvidareanställning.

§ 4 Arbetstid – Intjänande av ledighet

Mom. 1. Kompensationsledighet

Till vaktindelad befälhavare skall compensation för arbetstidsförkortning utges enligt samma principer som enligt styrmansavtalet.

Annan befälhavare äger rätt att, med hänsyn tagen till den ledighet övrigt befäl åtnjuter, under fartygets uppehåll i hamn bereda sig motsvarande ledighet som compensation för tjänstgöring under sön- och helgdagar. Skulle det med hänsyn till förhållandena visa sig omöjligt för befälhavaren att ordna sådan ledighet, skall mellan honom/henne och rederiet träffas överenskommelse om annan förläggning av kompensationsledigheten. (Se närmare härom i "Råd och Anvisningar").

Utöver ovan nämnda ledighet utges ytterligare 5 dagars ledighet per tjänstgöringsmånad ombord. Rederi och vaktfri befälhavare kan överenskomma om att utöver ovan angivna ledighetsintjänande ytterligare tid skall tillgodoräknas om så erfordras för att befälhavare skall erhålla ett avlösningssystem som motsvarar, vad som gäller för övrigt fartygsbefäl upp till ett 1:1-system.

Mom. 2. Begränsning av ledighetsintjänandet

Har befälhavare under ett kalenderår i semester och kompensationsledighet intjänat 6 månaders ledighet, skall, om de enskilda parterna inte överenskommer om annat, ledighetsdagar därutöver utbytas mot kontant ersättning.

§ 5 Avräkning av kompensationsledighet

Mom. 1. Kompensationsledighet i samband med avlösning

Om lördag infaller under vederlagsledighet, får ledigheten nämnda dag inte avräknas från intjänad vederlagstid. Vid ledighet på helgfri lördag, påsk-, pingst- och midsommarafton, dagen före alla helgons dag samt valborgsmässoafton under år, då 1 maj infaller på lördag sker ingen avräkning från intjänad ledighet (vaktfri befälhavare).

Mom. 2. Kontant ersättning för intjänad ledighet

Intjänad kompensationsledighet bör i första hand uttas i form av ledighet. Endast om så skulle visa sig helt omöjligt, får kompensationsledighet kontanterställas. Om av befälhavare intjänad ledighet enligt § 4 mom. 1, 2:a och 3:e styckena, ersätts med kontant betalning skall ersättningen per dag utgöra 1/22 av månadslönen.

Mom. 3. Kontant uttag av kompensationsledighet

Vid kontant uttag av kompensations- och semesterledighet i form av engångsbelopp skall – med utgångspunkt i den vid uttagstillfället gällande månadslönen enligt tariff, inklusive fasta tillägg, och uppräknad till hel månadslön det framräknade engångsbeloppet multipliceras med följande faktorer:

Aktuell månadslön inkl. tillägg upp till 17 399 kr	Faktor 1,0
Aktuell månadslön inkl. tillägg från 17 400 upp till 21 799 kr	Faktor 1,2
Aktuell månadslön inkl. tillägg från 21 800 kr	Faktor 1,5

Ovan angivna faktoruppräkning omfattar ej befattningshavare som är

- a) bosatt utanför Sverige och erlägger skatt enligt ”SINK”
- b) vikarie på vikariat som inte överensstämmer med vikariat enligt i kollektivavtalen tillåten vikariatsanställning
- c) avskedade eller uppsagda p.g.a. misskötsel.

Protokollsanteckning

För befattningshavare som omfattas av det nordiska dubbelbeskattningsavtalet och som i Sverige beskattas som utomlands boende gäller punkt a).

Skulle ändring genomföras i det nordiska dubbelbeskattningsavtalet, som medför att någon inkomstbeskattas i bosättningslandet för den aktuella ombordinkomsten skall vad som sägs under ”a)” ej äga tillämpning.

Mom. 4. Planerade tjänstledigheter

Planerade tjänstledigheter (ej tjänstledighet med tillfällig föräldrapenning) som omfattar hel eller del av en arbetsperiod i schemat skall förläggas på så sätt att ledighetsperioden även omfattar motsvarande del av den närmast följande lediga perioden.

Detta gäller dock inte om tidigare intjänad ledighet kan tas i anspråk för den lediga perioden.

Vid bestämmande av vad som skall anses utgöra den motsvarande delen av närmast följande lediga period, skall gällande avlösningssystem (t.ex. 1:1, 1:2 eller 2:3) beaktas.

§ 6 Semester

Följande bestämmelser innebär sådan avvikelse från semesterlagen, varom talas i lagens § 2. För befälhavare, som omfattas av detta avtal, äger därför §§ 3, 4 och 5 andra stycket, 7 sista stycket, 9, 11, 12, 16, 19, 21, 22, 23, 26 och 29 ej annan tillämpning än den här i avtalet angivna. I avtalstexten har för fullständighetens skull dessutom i princip infogats texten i § 7 första och andra styckena och § 20. I övrigt hänvisas till semesterlagens §§ 1, 2, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 17, 18, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 32, 33 och 34.

Mom. 1. Intjänandeår och semesterår

Mom. 1:1. Intjänandeåret och semesteråret beräknas för envar från dagen för anställningens början.

Såsom semesterledighet skall anses ledighet enstaka semesterdagar och perioder av semesterdagar enligt närmare i mom. 4 nedan angivna bestämmelser.

Mom. 1:2. Sjöfartens Arbetsgivareförbund och Sjöbefälsföreningen kan i enskilt rederi träffa överenskommelse om annan förskjutning av intjänandeår och/eller semesterår.

Mom. 2. Semesterledighet och semesterlön

Mom. 2:1. Semesterns längd är följande:

Befälhavare

- vars sammanlagda anställning som befäl hos samma rederi eller rederier med samma redare (rederikoncern) understiger ett år, har rätt till 27 semesterdagar,
- vars sammanlagda anställning hos samma rederi eller rederier med samma redare (rederikoncern) överstiger ett år, har för detta och efterföljande år rätt till 35 semesterdagar,

dock att den som uppnått 40 års ålder, har rätt till 44 semesterdagar. Tillämpas avtalet för fartyg med passagerarfartygscertifikat, uppgår antalet semesterdagar dock till 42.

Mom. 2:2. Med semesterdagar avses både betalda och obetalda semesterdagar. Antalet dagar med semesterlön fastställs enligt principen i mom. 2:5 nedan.

Mom. 2:3. Befälhavare får avstå från rätt till semesterledighet som ej är förenad med semesterlön.

Mom. 2:4. Befälhavare, vars anställning uppgår till högst 90 dagar, saknar, om ej annat överenskommits, rätt till semesterledighet. I sådana fall har dock befälhavare rätt till semesterersättning för anställningstiden hos rederiet.

Mom. 2:5. Semesterdagar med semesterlön utgör så stort antal av semesterdagarna enligt mom. 2:1, som svarar mot den del av intjänandeåret, under vilken befälhavaren har innehaft anställning hos rederiet. Dag, då befälhavare har varit frånvarande, inräknas i anställningstiden, endast om fråga har varit om semesterledighet, kompensationsledighet eller ledighet, som enligt semesterlagens 17 § är semesterlönegrundande. Vid beräkning enligt första stycket anges del av intjänandeåret i antal dagar. Uppstår vid beräkning av antalet semesterdagar med semesterlön brutet tal, avrundas detta till närmast högre hela tal.

Mom. 3. Semesterdagarnas förläggning

Rederiet äger i samband med avlösning för semester utge de semesterdagar, som är förenade med semesterlön och intjänade före semesterns påbörjande. I de fall semesterledighet och kompensationsledighet skall utges i en följd, skall semestern först utges och därefter kompensationsledigheten.

Mom. 4. Beräkning av semesterledighet

Semesterledighet beräknas i hela dagar. Lördagar och söndagar räknas ej som semesterdagar.

Med söndag jämställs helgdag samt påsk-, pingst-, midsommar-, jul- och nyårsafton.

Detsamma gäller för s.k. inarbetad tid, dvs. ledighetsperiod, som ingår i avlösningssystem.

I de fall befälhavare på rederiets bekostnad företar hemresa från utlandet för åtnjutande av semester, äger han/hon åtnjuta lön under resan och skall semesterledigheten beräknas från och med dagen efter ankomsten till hemlandet.

Mom. 5. Underrättelse om semesterledighet

Rederiet skall senast en månad före semesterns början meddela om tidpunkten för semester.

Mom. 6. Semesterledighetens förläggning

Vid upprättande av semesterplan skall hänsyn tas till att befälhavaren under semesteråret skall beredas en ledighetsperiod, som ej understiger 4 veckor. Dock skall, då överenskommelse om tätare hemresor ej träffats, lagens bestämmelser om semesterns förläggning tillämpas.

Mom. 7. Beräkning av semesterlön

Mom. 7:1. Lön under semestern utges med den lön, som åtnjöts, då semestern påbörjades och skall för varje dag under semestern (måndag–söndag) utgöra 1/30 av den kontanta månadslönen. (Se ”Råd och Anvisningar” beträffande lönetillägg.) Kustersättning skall utbetalas under dagar, som är förenade med lön.

Mom. 7:2. För varje uttagen obetald semesterdag görs avdrag från aktuell månadslön med 1/18 av månadslönen.

Mom. 8. Sparade semesterdagar

Mom. 8:1. Om en befälhavare har rätt till fler semesterdagar med semesterlön än 25, får befälhavaren efter överenskommelse med rederiet spara även dessa överskjutande semesterdagar, förutsatt att befälhavaren inte samma år tar ut tidigare sparad semester.

Mom. 8:2. Vill befälhavare spara semesterdagar i anslutning till semesterledigheten, skall befälhavaren underrätta rederiet i samband med att avlösning planeras.

Mom. 9. Förläggning av sparade semesterdagar

Mom. 9:1. Sparade semesterdagar skall förläggas till det semesterår, som befälhavaren väljer. Detta gäller dock ej om annat har avtalats eller särskilda skäl föreligger mot att semesterdagarna förläggs till det året. Har befälhavaren avsett att sparade semesterdagar skall förläggas till det femte året efter det semesterår, då de sparades och skulle sådan förläggning medföra betydande olägenheter, får överenskommelse träffas om, att semesterdagarna skall läggas ut under det sjätte året.

Mom. 9:2. Sparade semesterdagar skall uttas i den ordning de sparats och utges i samband med semesterledighet enligt mom. 6 ovan eller vid annan tidpunkt, varom överenskommelse träffas.

Mom. 10. Semesterlön för sparade semesterdagar

Lön för sparad semesterdag utbetalas med den lön, som åtnjöts, då semestern påbörjades och skall för varje dag under semestern (måndag–söndag) utgöra 1/30 av den kontanta månadslönen. (Se ”Råd och Anvisningar” beträffande lönetillägg.) Kstersättning skall utbetalas under dagar, som är förenade med lön.

Mom. 11. Utbetalning av semesterlön

Rederiet skall utbetala semesterlönen till befälhavaren i samband med semesterledigheten.

Mom. 12. Semesterersättning

Semesterersättning utbetalas med 1/18 av den kontanta månadslön, som åtnjuts, då semesterersättningen utbetalas. (Se ”Råd och Anvisningar” beträffande lönetillägg.)

Kstersättning skall utbetalas för det antal dagar, för vilka semesterersättning skall beräknas.

§ 7 Reseförmåner

Mom. 1. Reskostnader och bagage

Mom. 1:1. Rederiet ersätter kostnader för resa, som befälhavare företar på rederiets order.

Befälhavare har rätt att resa i I klass på järnväg, då resan tar längre tid än 3 timmar samt, om sovvnagn används, erhålla därför utgående avgift.

Efter slutfört vikariat eller slutförd visstidsanställning enligt § 2 mom. 3 är befälhavaren tillförsäkrad fri återresa till anställningsorten eller hemorten, vilken skall bestämmas, då anställningsavtalet ingås. Detsamma gäller, om sådan anställning avbryts på grund av sjukdom eller annan omständighet, varöver den anställda inte råder.

Mom. 1:2. Om befälhavare beordras resa med flyg, får högst 50 kg egna effekter medtas, varvid rederiet erlägger eventuella kostnader för övervikt. Skulle ytterligare bagage medföras, erläggs överviktskostnaderna av den anställda.

Vid resa utanför Sverige, som företas på rederiets bekostnad, är befälhavaren försäkrad för förlust av personliga effekter intill ett maximibelopp, som anges i särskilda överenskommelsen (lönebilagan).

Mom. 1:3. Befälhavare har rätt till fri återresa till fartyget från sin vistelseort efter semester och/eller kompensationsledighet.

Reskostnaderna får inte överstiga kostnaden för resa från hemorten till fartyget. Om befälhavaren är berättigad till fri hemresa, skall resan ordnas av rederiet eller dess agenter.

Mom. 1:4. Beträffande traktamente vid resor, se vad som är angivet i § 11.

Mom. 2. Rätt till tätare hemresor

Mom. 2:1. Rederi och befälhavare kan överenskomma, att semester och/eller kompensationsledighet skall utges inom 6 månader. Rederiet skall då bekosta den anställdes resa till hemorten. Med ”hemort” avses den ort, som uppgivits vid anställningsavtalets ingående, om inte annat överenskommits. Detta innebär ej, att normalt byte av hemort, exempelvis inom de nordiska länderna, skall medföra, att ersättning för hemresa ej utges.

Mom. 2:2. Rederi och befälhavare kan överenskomma om särskild basort, till vilken rederiet skall bekosta resan i stället för till hemorten. Sker avlösning på annan ort än den överenskomna basorten, är befälhavaren berättigad till fri resa till basorten. När arbetsgivare och arbetstagare vid tecknande av anställningsavtal träffar överenskommelse om särskild basort, åligger det arbetsgivaren att förvissa sig om, att arbetstagaren är införstådd med innebörden av sådan överenskommelse, dvs att rätten till resa ej gäller hemorten.

Mom. 2:3. Befälhavare, som erhållit fri hemresa enligt ovan eller enligt annat avlösningssystem med tätare intervaller, skall vid återinträde i tjänst anses ha givit sitt samtycke att kvarstanna ombord under den tidsperiod, som anges i mom. 2:1 ovan eller enligt gällande avlösningssystem.

Mom. 2:4. Uppsägning av överenskommelse om tätare hemresor kan inte ske tidigare än en månad efter det att befälhavaren återinträtt i tjänst efter semester och/eller kompensationsledighet.

Vad ovan sagts skall ej äga tillämpning, om det är en välfärdsfråga för befälhavaren att ej återvända till fartyget.

Mom. 2:5. Rätt till fri hemresa föreligger, då befälhavaren fullgjort planerad tjänstgöringsperiod ombord.

Mom. 3. Fri hemresa

Befälhavare, som varit i tjänst på fartyg eller hos samma redare 18 månader i följd och under den tiden ej haft tillfälle lämna tjänsten i svensk hamn under det senast förflutna året, äger rätt till fri hemresa enligt mom. 1 ovan. Befälhavaren måste lämna rederiet meddelande om sin avsikt att hemresa i så god tid, att ersättare kan utsändas.

§ 8 Sjukdom, olycksfall och arbetsskada

Mom. 1. Allmänna föreskrifter beträffande sjuklön

Befälhavare, som på grund av sjukdom eller skada inte kan fullgöra sin tjänst, skall, även om anställningsavtalet av denna anledning sägs upp eller tidigare uppsagts eller utlöper utan uppsägning, ha lön (sjuklön) under den tid han/hon med läkarintyg styrker, att han/hon inte kan tjänstgöra, dock högst under 2 månader från avmönstringen eller, om dylik inte ägt rum, från det fartyget gått vidare.

För tid, under vilken sjuklön utges, har rederiet rätt att hos försäkringskassan utnyttja sin regressrätt beträffande befälhavaren tillkommande sjukpenning.

Mom. 2. Sjuklön vid anställning minst ett år respektive fem år

Till befälhavare, som varit anställd minst ett år respektive 5 år i följd i samma rederi eller rederier med samma redare (rederikoncern), utges sjuklön i högst 3 respektive 5 månader.

Mom. 3. Skillnad mellan sjuklön och pension

Befälhavare, som får sjukpension, skall ha lön från rederiet intill den dag han/hon får sjukpensionen. Befälhavare skall för tiden därefter erhålla skillnaden mellan sjuklön och pension, dock aldrig för längre tid än 3 respektive 5 månader (se mom. 1 och 2). Om rederiet enligt ovan betalar sjuklön under tid då befälhavare får sjukpension, får rederiet tillgodoräkna sig sjukpensionen.

Skulle befälhavare vid fortsatt tjänstgöring åter insjukna och därmed beviljas förnyad sjukpension, skall han/hon under avtalad sjuklöneperiod, dock högst 5 månader efter avmönstring, erhålla skillnaden mellan sin lön och utfallande pension.

Mom. 4. Kostersättning vid sjukdom

Befälhavare, som får sjukvård på rederiets bekostnad och inte är intagen på sjukhus,

skall, förutom sjuklön, erhålla dagersättning enligt gällande traktamentsbestämmelser. Angående dagersättning vid vård utanför sjukhus i utlandet, se § 11 ävensom "Råd och Anvisningar".

Mom. 5. Anmälan av sjukdom

Befälhavare är skyldig att omgående anmäla till rederiet, att han/hon är sjuk eller skadad. Befälhavare, som insjuknar, sedan han/hon avmönstrat fartyget i sjukdom, som kan härledas till tjänstgöringstiden ombord, är skyldig att omedelbart till rederiet anmäla sjukdomsfallet ävensom styrka detsamma med intyg från legitimerad läkare. Befälhavare, som intas på sjukhus, bör, om så inte är uppenbart omöjligt eller oskäligt, få rätt att vårdas i halvenskilt rum.

Mom. 6. Underrättelse vid sjukdom

På begäran av befälhavare skall dennes närmaste anhörig underrättas vid inträffad sjukdom (skada).

Mom. 7. Anmälan till försäkringsanstalt

Det åligger rederiet eller representant för detsamma att tillse, att ombord inträffat olycksfall (arbetsskada) snarast anmäls till vederbörandes försäkringsanstalt (se gällande bestämmelser om anmälan av arbetsskada).

Mom. 8. Friskskrivning

Friskskrivning skall av befälhavaren omedelbart meddelas till rederiet.

Mom. 9. Anvisningsläkare

Rederiet är inte betalningsansvarigt för vård, som givits av i Sverige praktiserande läkare, som inte är ansluten till allmän försäkringskassa, om inte vårdkostnaden nödvändiggjorts av olycksfall eller sjukdomsfall av akut art eller uppkommit på grund av att den icke anslutne läkaren anvisats av rederiet.

§ 9 Pensionsföreskrifter och försäkringar

Mom. 1. Pension

Se härom mellan parterna träffat pensionsavtal.

Mom. 2. Tjänstegrupplivförsäkring

Beträffande tjänstegrupplivförsäkring för befälhavare, se mellan parterna träffat pensionsavtal.

Mom. 3. Trygghetsförsäkringar

Trygghetsförsäkring skall vara tecknad av arbetsgivaren i enlighet med den mellan SAF och PTK träffade överenskommelsen.

Arbetsskadeförsäkring (TFA) skall vara tecknad av arbetsgivaren genom anmälan till AMF.

Mom. 4. Olycksfallsförsäkring – tankfartyg

På fartyg, som omfattas av definitionen för tankfartyg enligt 15 §, mom 1:1 Avtal styrmän och telegrafister, skall i händelse av dödsfall eller annan personskada, som bevisligen kan hänföras till fartygets egenskap av olje-, gas- eller kemikaliefartyg, utbetalas ett belopp, som anges i särskilda överenskommelsen (lönebilagan), till efterlevande såsom förmånstagare i händelse av dödsfall och till befälhavaren vid annan personskada, medförande bestående förlust av arbetsförmåga eller nedsättning av densamma, med minst en tiondel (invaliditet), så stor del av detta belopp, som svarar mot den av Riksförsäkringsverket jämlikt Lag om arbetsskadeförsäkring fastställda invaliditetsgraden.

Med efterlevande avses make/maka samt sådant barn eller adoptivbarn, som vid dödsfallet var i folkbokföringsregister i den försäkrades hemland antecknat som barn till honom/henne eller, när den försäkrade var medborgare i nordiskt land (Sverige, Norge, Danmark, Finland, Island), även utan att dylik anteckning finns vid dödsfallet, sådant barn eller adoptivbarn, som också är nordisk medborgare, eller deras avkomlingar samt arvsberättigade föräldrar och adoptivföräldrar. Finns inte annan efterlevande än make/maka, tillfaller hela det enligt första stycket utgående beloppet make/maka. Finns jämte make/maka andra efterlevande, tillfaller halva beloppet maken/makan. Belopp, som utges till andra efterlevande än make/maka, fördelas dem emellan enligt de regler, som gäller i Sverige för fördelning av arvfallen egendom.

Vad ovan sagts om make/maka skall i tillämpliga delar gälla även med försäkrad myndig, ogift befälhavare under äktenskapsliknande förhållanden sammanboende ogift kvinna eller man. Befälhavaren äger skriftligen förordna, att annan än ovan angivna efterlevande skall vara förmånstagare vid dödsfall.

Mom. 5. Stöldförsäkring

Det åligger Sjöfartens Arbetsgivareförbund att teckna kollektiv stöldförsäkring för ombordanställda.

Genom försäkringen ersätts skada på försäkrad egendom till följd av att någon olovligen bereder sig tillträde till låst rum, som disponeras av den anställda och där stjäls egendom eller förövar skadegörelse på densamma. Försäkringens omfattning begränsas till ett förstariskbelopp, som anges i särskilda överenskommelsen (lönebilagan). Försäkringen omfattar inte skada på eller förlust av kontanter samt resecheckar, postväxlar eller liknande värdehandlingar. Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk på 100 kronor.

§ 10 Allmänna regler

Mom. 1. Vaktgång

På fartyg där minst två styrmän finns anställda, skall befälhavaren inte vara vaktindelad.

Oavsett denna bestämmelse gäller fortfarande tillämplad praxis, att befälhavare vid tillfällig arbetsbelastning efter eget bedömande kan överta ansvaret för vakt på bryggan för att därigenom tillfälligt friställa styrmannen för andra arbetsuppgifter eller vila.

Mom. 2. Handhavande av penningmedel ombord

Om befälhavare handhar penningmedel ombord, skall betryggande förvaringsmöjligheter finnas på arbetsplatsen.

§ 11 Dag-, kost- och traktamentsersättningar

Dag-, kost- och traktamentsersättningar utges enligt lönebilagan.

§ 12 Löner och lönetillägg

Mom. 1. Befälhavarens lön

Befälhavarens kontanta avlöning utges enligt mellan honom/henne och rederiet ingånget anställningsavtal.

Mom. 2. Tankfartygstillägg

Tillägget utges i tankfartyg ävensom fartyg, huvudsakligen avsedda för förandet av komprimerad gas eller frätande vätskor under den tid befälhavaren är påmönstrad ombord, ävensom under semester och vederlagstid. På kombinerade tank-, malm- och OBO-fartyg utges tanktillägg t o m den dag fartyget efter lossning av oljelast är fritt från explosiv gas och inte nästföljande resa skall sysselsättas i tankfart.

Tillägget skall inte utges på fartyg, som efter att ha fört last av frätande vätskor, därefter rengjorts för förandet av torrlast.

Tankfartygstillägget utgör 8 % på tarifflönen jämte de tillägg, som återfinns i den till "Råd och Anvisningar" fogade tablan.

Mom. 3. Förhandlingar om löner m m

Anser Sjöbefälsföreningen att enligt mellan till Sjöfartens Arbetsgivareförbund anslutet rederi och befälhavare upprättat kontrakt rörande anställningsvillkoren underbetalning

föreligger eller finner Sjöbefälsföreningen eljest att missförhållande är rådande, skall förhandling upptas mellan parterna rörande fallet ifråga, varvid representant för rederiet skall anmodas närvara. Är parterna ense om, att underbetalning eller sådana missförhållanden råder, utfäster sig Sjöfartens Arbetsgivareförbund att vidta åtgärder för att hos rederiet ifråga vinna rättelse. Stannar parterna i olika mening i sådant ärende, får detta upptas till behandling i samband med förhandlingar om nytt kollektivavtal.

Mom. 4. Ålderstillägg

På den mellan vederbörande redare och befälhavare överenskomna grundlönen skall utges ålderstillägg av skälig storlek och med lämpliga tidsintervaller, om särskilda förhållanden i avseende på lönesättningen inte föranleder undantag härifrån. Som princip skall tillämpas att inom ett vart rederi fastställt ålderstillägg, som intjänats av befälhavaren, skall utges oberoende av förflyttning från fartyg inom en grupp till fartyg inom en annan grupp.

Befälhavare, som tjänstgjort hos rederi eller rederikoncern, som styrman eller befälhavare i 18 år och efter 45 års ålder befordras till ordinarie befälhavare, äger därvid tillgodoräkna sig anciennitetstid för åtnjutande av ålderstillägg som om han tjänstgjort som befälhavare från 45 års ålder.

Mom. 5. Befälhavarnas löner

Sjöfartens Arbetsgivareförbund har utfäst sig att i avseende på befälhavarnas löner rekommendera sina medlemmar **dels** att vid eventuell omläggning av systemet med ålderstillägg om möjligt tillämpa följande tidsintervaller, nämligen efter 2, 5, 7, 10, 14 och 18 år, **dels** att vid medgivande av ålderstillägg till nyanställd befälhavare beakta dennes tidigare tjänstgöring i den befattningen hos annat rederi, **dels** att vid fastställandet av nya grundlöner för befälhavare om möjligt beakta, att dessa bör vara rena grundlöner och sålunda inte inkludera de olika i kollektivavtalen angivna lönetilläggen.

Lönerna för befälhavare bör bestämmas med beaktande av löneläget för de underställda. Det är av vikt, att inom de områden där inga speciella omständigheter föreligger, en tillfredsställande marginal upprätthålls mellan lönerna för befälhavare och den underställda personalen. Vid en lönejämförelse måste emellertid beaktas även förmåner vid sidan av kontantlönen.

Protokollsanteckning:

I den mån Sjöbefälsföreningen menar att föregående passus är principiellt felaktig vid tillämpning i enskilt rederi eller för enskilda befälhavare äger Sjöbefälsföreningen begära överläggning med rederiet om detta, i förekommande fall med Sjöfartens Arbetsgivareförbunds medverkan enligt mom. 3 ovan.

Mom. 6. När lönen skall börja utges och upphöra

Lön utges fr o m den dag vederbörande tillträtt sin anställning i rederiet. Har han/hon dessförinnan på rederiets begäran överlämnat sjöfartsbok eller andra sedvanliga

handlingar eller har han/hon måst resa från anställningsorten för att kunna tillträda sin befattning, utges dock lönen fr o m den dag handlingarna överlämnades eller resan anträdde. Lönen löper t o m den dag vederbörande slutar sin anställning i rederiet (vid fartygsanställning i fartyget) ävensom under väntetid.

Månadslön för innevarande månad förfaller till betalning senast den 25:e i respektive månad, eller enligt vid varje företag gällande praxis eller lokal överenskommelse, dock senast sista bankdag i respektive månad.

Vid övergång till annan utbetalningsdag än den 25:e i varje månad, skall förfarandet samrådats med lokal facklig organisation.

Rörliga tillägg och avdrag enligt lag eller avtal regleras månaden efter den månad tilläggen och avdragen hänför sig till, om ej annat överenskommits lokalt.

Med "väntetid" enligt detta avtal avses tid efter det den anställda lämnat sin befattning på fartyget utan att samtidigt frånträda sin anställning i rederiet och därunder antingen väntar på ny befattning i annat av rederiets fartyg eller, om anställningsavtalet uppsagts, under återstående uppsägningstid ävensom under tid mellan antagandet och tillträddandet av befattningen ombord. Detta medför, att samma förmåner, som skall utges enligt Sjömanslagens väntetidsbegrepp, skall utges även under tiden mellan antagandet och tillträddandet av befattningen ombord.

Mom. 7. Lön vid dödsfall

Avlider anställd, utges lön t o m dödsdagen. Förolyckas fartyget med man och allt, utan att upplysning kan vinnas om tiden, då olyckan inträffade eller måste antas senast ha inträffat, skall vid beräkning av lönen så anses som om den anställdes död inträffat vid utgången av den tid, som skäligen bort åtgå för resan från det ställe, där fartyget sist avhörde, till bestämmelseorten.

Mom. 8. Lön till efterlevande

Om anställd, som avlidit under anställningen eller under tid, då han/hon var berättigad till lön under sjukdom eller skada, som inträffat i samband med tjänsten, efterlämnar make/maka eller barn under 16 år, skall till dessa efterlevande utges ett belopp motsvarande den anställdes lön för en månad.

Mom. 9. Övriga kontanta förmåner

Mom. 9:1. Maskinskötseltillägg

För det fall befälhavarens lön inte är avvägd på sådant sätt, att häri inkluderas ersättning för det merarbete, som kan komma att åsamkas denne i fartyg, vars huvudmaskineri manövreras från bryggan och där inte något maskinbefäl eller endast ett maskinbefäl finns anställt, utges till befälhavare, om denne innehar det maskinskötselbevis, som enligt resolution erfordras för att vederbörande skall kunna ersätta visst maskinbefäl i

ifrågavarande fartyg, ett tillägg med det belopp, som anges i särskilda överenskommelsen (lönebilagan) eller pro rata därav för del av månad.

Mom. 9:2. Radiotelefonisttillägg

Om befälhavaren sköter radiotelefonstationen på fartyg, där telegrafinstallation inte finns, åtnjuts härför ett tillägg med det belopp som anges i lönebilagan.

Mom. 9:3. Uniformsersättning

Om redaren fordrar att uniform eller uniformspersedel skall bäras i tjänsten, skall han/hon antingen tillhandahålla sådan eller ersätta med dess anskaffande förbundna kostnader.

I de fall redaren inte enligt vad ovan nämnts bekostar uniform eller uniformspersedel, utges till befälhavare, som i tjänsten bär av Sjöfartens Arbetsgivareförbund och Sjöbefälsföreningen godkänd uniform, ett uniformsbidrag med belopp, som anges i lönebilagan. Rederiet skall kostnadsfritt tillhandahålla erforderliga emblem och gradbeteckningar.

Mom. 9:4. Ersättning för vissa certifikat och utbildningar

Sjöfartens Arbetsgivareförbund åtager sig tillse att medlemsföretagen ersätter de anställda befälens kostnader för sådana, av myndigheter föreskrivna certifikat och specialbehörigheter som fordras för upprätthållande av befattningen nödvändiga - av myndigheterna föreskrivna – specialutbildningarna.

Mom. 9:5. Ersättning för förlust av personlig egendom

Ersättning till den ombordanställda utges för förlust av personlig egendom vid fartygs förolyckande eller till följd av sjöröveri eller brand eller annat haveri, som drabbat fartyget med högst det belopp, som anges i lönebilagan.

Ombordanställd, som bevisligen förlorat instrument, böcker, verktyg eller dylikt, som denne för tjänstens skötande medfört, har rätt att utfå särskild ersättning härför med belopp som, där inte annat avtalats, skall beräknas efter nyanskaffningsvärdet av det förlorade.

Ersättning för förlust av personlig egendom kan erhållas endast för effekter i egentligen mening och inte för varor avsedda för försäljning, privat konsumtion, gåva eller medtagna ombord för annans räkning.

Det åligger vederbörande att på heder och samvete bekräfta sanningsenligheten av lämnade uppgifter angående förlorad egendom.

Mom. 9:6. Krigsförlisningsersättning

Till befälhavare på fartyg, som förlist till följd av krigshändelse, utges såsom extra ersättning ett belopp, som anges i lönebilagan utöver belopp enligt mom. 9:5 ovan. Samma ersättning får, om det med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt, utges i fall då fartyg utsätts för krigshändelse men inte totalförlist till följd därav, under förutsättning likväl att besättningen nödgats överge fartyget till sjöss. Skulle enighet mellan parterna inte kunna uppnås rörande sådant fall, skall detsamma upptas till gemensam undersökning i syfte att bringa tvisten till en tillfredsställande lösning.

Mom. 9:7 Lönetillägg vid krigsrisk

Ett särskilt tillägg om 10% på tarifflönen skall utges till besättningen på fartyg som chartrats och för främmande makts räkning transporterar material och eventuella trupper som är destinerade till en pågående eller nära förestående krigsoperation.

Tillägget utgår från det att fartyget anlant till lastningshamnen till dess fartyget slutlossat och avgått från destinationshamnen. Under samma tid skall besättningen omfattas av krigsolyckfallsförsäkring. Tillägget kan inte utgå samtidigt som krigsriskersättning utgår.

Mom. 9:8. Ersättning vid arbetslöshet pga fartygets förolyckande

Går det fartyg, på vilket anställd har befattning, förlorat till följd av sjöolycka eller förklaras det efter sjöolycka inte vara istandsättligt och kan den anställde inte beredas anställning, som faller inom det tidigare anställningsavtalets ram inom rederiet/rederikoncernen och måste uppsägning ske, skall därvid iakttas avtalsenliga uppsägningstider. Är den anställde arbetslös vid uppsägningstidens utgång, har han/hon rätt till lön för tid han/hon av sådan anledning är utan anställning, dock högst 2 månader. Från 2-månaderslönen skall avdras den lön han/hon erhållit under uppsägningstiden.

Den anställde äger också rätt till fri hemresa med underhåll till sin hemort och lön under resan i den mån sådan inte utges enligt vad som stadgas i första stycket detta moment. Resan skall anordnas på sätt som anges i 33 § SML.

Mom. 9:9. Ersättning vid uppsägning pga att fartyget inte är sjövärdigt

Anställd, som frånträder sin anställning hos rederiet på grund av förhållande, som sägs i 11 § SML (ej sjövärdigt fartyg) är berättigad till lön för två månader. Om fri resa stadgas i 29 § SML.

Mom. 9:10 Föräldralön

Villkor för föräldralön

Ett befäl som är tjänstledig på grund av graviditet eller i samband med barns födelse eller adoption, har rätt till föräldralön från arbetsgivaren om befälet har varit anställd hos arbetsgivaren under minst ett år i följd.

Med begreppet ”i samband med” avses att tjänstledigheten skall äga rum inom 18 månader.

Föräldralönens storlek

Föräldralöneavdraget beräknas enligt nedan.

$$90 \% \times \frac{\text{Månadslönen} \times 12}{365}$$

Om befälet har varit anställd i ett men inte två år i följd utgörs föräldralönen av

- en månadslön minus 30 föräldralöneavdrag beräknat per dag enligt denna paragraf.

Om befälet har varit anställd i två men inte tre år i följd utgörs föräldralönen av

- två månadslöner minus 60 föräldralöneavdrag beräknat per dag enligt denna paragraf.

Om befälet har varit anställd i tre år i följd eller mer utgörs föräldralönen av

- tre månadslöner minus 90 föräldralöneavdrag beräknat per dag enligt denna paragraf.

Föräldralön utges enbart för två ledighetsperioder såvida annat inte överenskommes mellan arbetsgivaren och befälet. Om tjänstledigheten skulle bli kortare än en, två respektive tre månader utges föräldralön inte för längre tid än ledigheten omfattar.

Utbetalning av föräldralön

Föräldralönen betalas ut löpande månadsvis vid ordinarie löneutbetalningstillfälle under den tid föräldralönen avses.

Reduktion av föräldralön

Föräldralön betalas inte om befälet undantas från föräldrapenning enligt Socialförsäkringsbalken. Om denna förmån har nedsatts skall föräldralönen reduceras i motsvarande grad.

Anmärkning

Ansökan om föräldralön för perioden 1 juni till 31 augusti respektive år bör, om så möjligt, inges i samband med semesteransökan till arbetsgivaren, det vill säga normalt senast den 1 mars.

Mom. 10. Finansiering av sjöfartshögskoleelevernas fartygsförlagda utbildning

För varje avlönad befälhavare erlägger arbetsgivaren en avgift per månad i syfte att bidra till täckandet av det enskilda rederiets kostnader i samband med

sjöfartshögskoleelevernas fartygsförlagda utbildning enligt närmare föreskrifter från SARF.

Protokollsanteckning:

I stadgeenlig ordning fastställda avgifter till Sjöbefälsföreningen och dess arbetslöshetskassa inkasseras av vederbörande rederi, som inlevererar uppburna avgifter till föreningen. Rederierna åtar sig dock inte att inkassera medlemsavgifter från sådana befäl, som inte är medlemmar i Sjöbefälsföreningen eller som meddelat rederiet att de inte vill tillåta avdrag för medlemsavgifterna.

§ 13 Kollektivavtalets giltighet samt förhandlingar

Mom. 1. Avtalets giltighetstid

Detta avtal tillämpas fr.o.m. den 1 februari 2025.

Mom. 2. Uppsägning och förhandlingar om nytt avtal

Se särskilda överenskommelsen (lönebilagan).

Stockholm den 29 april 2025

SJÖFARTENS ARBETSGIVAREFÖRBUND

John Wahlstedt

SJÖBEFÄLSFÖRENINGEN

Lennart Runnegård Jonsson